

Ekonomik büyüme, tabiat ve değer dünyamız

ALİ OSMAN KUŞAKÇI *

Büyümeli ama nasıl büyümeli sorusu tefekkür dünyamızı daha çok meşgul ediyor artık. Küçük ada devletçikleri gibi paradan para kazanarak ya da kısa vadeli, kısır bir rant döngüsünün içinde büyüemeyiz. Bu kesin. Türkiye boyutlarında bir ülkenin ekonomisinin sağlıklı büyümesi üretmesine bağlı. Günümüzde doğru üretimin temel ilkesi de verimlilik. Yani yapacağınız işi en az girdi ile en çok çıktı olarak yapmak. Firmalarımız

bunu nispeten başarıyorlar. Ancak bu süreci sürdürülebilir kılmak da bir o kadar önemli. İşte bu noktada geri kazanım ve geri dönüşüm konusu öne çıkmakta. Bu alandaki yenilikleri 15 - 17 Şubat tarihleri arası İstanbul'da organize edilen "REW İstanbul 2018 Uluslararası, Geri Dönüşüm, Çevre Teknolojileri ve Atık Yönetimi Fuarı"nda görme imkânım oldu. Bazı yerli makine üreticileri çöp ayrıştırma ve biyokütle işleme alanında harika işler çıkarmışlar. Ancak, fuarın bütün Orta Doğu ve Avrasya'ya hitap ettiğini düşünürsek hem ziyaretçi hem katılımcı sayısı açısından çok da parlak geçmediğini söylemek lazım. Fuarda edindiğim izlenim şu: Daha alınacak çok yolumuz var.

Şu veri bunu destekler nitelikte: Euro-28 ülkelerinde 2017 yılında üretilen 84,6 milyon ton ambalaj atığının %78'i geri dönüştürülmüş. Buna karşılık, Türkiye'de 6 milyon ton atığın %20'si tekrar kazanılmış. Bu rakamlara ülkemizin atık konusunda 131,5 milyon Euro dış ticaret açığı olduğu verisini de eklersek resim netleşir. Yani, elimizdeki atığı değerlendiremeyip üzerine

dışarıdan atık ithal ediyoruz.

Peki, ne yapmalı? Öncelikle bu konuya ekonomik saiklerin yanında, tabiatın da ruhunun ve kişiliğinin olduğuna inanan bir medeniyetin gözüyle, ahlaki bir vazife olarak bakmalıyız. Büyük emanetin dağlara teklif edildiği, bir hurma kütüğünün fırak ateşi ile ağladığı, Yunus'un sarı çiçek ile dertleştiği, savaşta ağaçların hukukunun korunduğu, akarsudan abdest alırken bile israf etmememin öğütlediği bir medeniyetin gözüyle... İşte bu bakış açısının iş yapma pratiğimize de yansımaları olacaktır şüphesiz. Her medeniyet değer dünyasına uygun ürünler verir. O zaman, Müslüman bir toplum olarak değer dünyamızda tabiatı yeniden anlamlandırmalı ve tabiat düşüncemizi ihya etmeliyiz. Tabiatı tanımlama işine, sanırım Ekrem Demirli'nin Lacivert dergisindeki yazısından iktibasla şu tanımla başlayabiliriz.

"Bütün tabiat şahsiyet sahibi bir varlıktır!"

* İbn Haldun Üniversitesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi.